

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кричфалушія Віталія Івановича на тему «Адміністративно-правовий механізм надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»
29 січня 2026 року**

1. Актуальність теми дослідження. Актуальність дослідження зумовлена нагальною потребою системного врегулювання адміністративно-правових відносин у сфері спортивної медицини та реабілітації. Сучасний розвиток масового й професійного спорту супроводжується збільшенням кількості спортивних травм і ускладнень, що вимагає чіткої нормативної бази для організації ефективної медичної допомоги та реабілітації. Наявні правові пробіли й фрагментарність регулювання призводять до нерівних підходів у доступі до послуг, неоднакового рівня якості та відсутності єдиних стандартів, що ускладнює оцінку результативності втручань і планування ресурсів. Важливо, що спортивна реабілітація поєднує медичні, фізкультурно-реабілітаційні та соціальні складові, тому її нормативне визначення має забезпечити скоординовану взаємодію між системами охорони здоров'я, соціального захисту та спортивними інституціями. Правове закріплення поняття, стандартів якості та процедур надання послуг дозволить формалізувати інституційні повноваження, уніфікувати вимоги до закладів і фахівців, а також сприятиме формуванню механізмів відповідальності і контролю. Особлива увага потребує питання фінансування: нині джерела фінансування послуг у цій сфері є розрізненими – державні програми, місцеві бюджети, приватні платежі й благодійність, що обмежує доступ і ефективність послуг. Розробка правових механізмів для впровадження комбінованих моделей фінансування, зокрема через системи державного страхування, муніципальні цільові фонди і державно-приватні партнерства, забезпечить стабільність і доступність реабілітаційних програм. Цифровізація та створення єдиного державного реєстру реабілітантів є ключовими факторами підвищення ефективності: інтеграція з eHealth дасть змогу відстежувати клінічні результати, аналізувати потреби населення й оптимізувати розподіл ресурсів. Крім того, адаптація ліцензійних вимог і система професійної сертифікації фахівців сприятимуть підвищенню якості послуг, розвиткові приватної практики та імплементації міжнародних стандартів. Реалізація науково обґрунтованих пропозицій дозволить зменшити ризики рецидивів травм, скоротити тривалість реабілітації і підвищити рівень соціальної захищеності вразливих груп населення, зокрема ветеранів та осіб з інвалідністю. Наукова новизна дослідження полягає в комплексному підході до визначення адміністративно-правових засад діяльності в цій

сфері, що дозволяє синтезувати кращі зарубіжні практики з урахуванням національного контексту. Практична значимість впливає з можливості безпосереднього використання результатів у законопроектній діяльності, розробці методичних рекомендацій і впровадженні пілотних програм на регіональному рівні. Додатково, дослідження має значення для гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами у сфері охорони здоров'я та спорту. Вивчення та адаптація позитивних моделей організації спортивної реабілітації за кордоном дозволяє запровадити в Україні ефективні механізми ліцензування, акредитації та контролю якості на засадах доказової медицини. Не менш важливими є правові гарантії захисту персональних даних пацієнтів та реабілітантів під час створення інформаційних систем; етичні та юридичні механізми забезпечення конфіденційності мають бути інтегровані до нормативних рішень. Моніторинг і оцінка ефективності реалізованих змін можливі через встановлення системи КРІ, яка включатиме клінічні, економічні та соціальні індикатори, що дасть змогу оперативно коригувати політику та підвищувати ефективність використання ресурсів. Нарешті, дослідження підкреслює значення міжсекторної співпраці – взаємодії міністерств, місцевих органів влади, професійних об'єднань та платників послуг – як ключового інструмента для реалізації комплексних реформ. Це сприятиме не лише підвищенню якості медичної допомоги та реабілітації, а й загальному зміцненню суспільного здоров'я та соціальної згуртованості. Результати дослідження можуть стати основою для створення довгострокової державної стратегії розвитку спортивної медицини та реабілітації і підвищення професійного рівня кадрів у цій галузі на національному рівні.

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації. Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням, у якому викладено авторські ідеї, наукові положення та практичні результати, спрямовані на реалізацію поставленої мети і завдань. Під час підготовки роботи дотримано вимоги академічної доброчесності: усі запозичені ідеї, концепції та методологічні підходи інших дослідників належним чином позначені посиланнями. Отримані висновки та результати є результатом власного наукового пошуку автора.

3. Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень і рекомендацій. Методологічну основу дослідження становить поєднана система загальнонаукових, спеціально-юридичних та міждисциплінарних методів, що забезпечують комплексний аналіз адміністративно-правового механізму надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації. До загальнонаукових підходів належать діалектичний метод (виявлення взаємозв'язків і суперечностей у системі), аналітичний та синтетичний методи (вивчення правових норм і формулювання узагальнень), індукція й дедукція (формулювання гіпотез і виведення загальних

положень) та системно-структурний підхід (характеристика елементів системи). Серед спеціально-юридичних методів ключовими були формально-юридичний аналіз (виявлення прогалин і колізій у нормативній базі), порівняльно-правовий метод (оцінка зарубіжного досвіду та його застосовності), правове моделювання (проектування нових норм і процедур) і історико-правовий підхід (простеження еволюції регулювання). Міждисциплінарний компонент реалізовано через інтеграцію знань медицини, фізичної реабілітації, соціології та державного управління для забезпечення практичної й наукової повноти висновків.

4. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в дисертації на підставі узагальнення наукових праць учених, аналізу законодавства України, законодавства зарубіжних країн та практики їх реалізації визначено сутність та розкрито особливості адміністративно-правового механізму забезпечення надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації, а також обґрунтовано напрями його вдосконалення. Основні наукові положення, які виносяться на захист:

уперше:

- з врахуванням здійсненого аналізу кращих практик нормативного регулювання діяльності у сфері спортивної медицини та реабілітації у зарубіжних країнах є необхідним: визначити на законодавчому рівні поняття «спортивна реабілітація» як систему заходів з відновлення фізичних, психологічних та соціальних функцій особи; розробити державні стандарти якості спортивно-реабілітаційних послуг; забезпечити інтеграцію спортивної реабілітації до систем охорони здоров'я, соціального захисту та професійної реабілітації; встановити механізми фінансування спортивно-реабілітаційних програм, зокрема для ветеранів, військових та осіб з інвалідністю; впровадити систему підготовки та сертифікації фахівців зі спортивної реабілітації;

- акцентовано, що надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації потребує їх визнання як різновиду публічних послуг, спрямованих на задоволення суспільного інтересу, який полягає у збереженні та відновленні здоров'я громадян, забезпеченні належного фізичного стану населення, профілактиці та лікуванні спортивних травм; при цьому їх юридична природа потребує відмежування від адміністративних послуг, що традиційно асоціюються з владно-управлінськими діями органів влади, оскільки послуги у сфері спортивної медицини та реабілітації мають переважно соціальну спрямованість, та орієнтовані на задоволення індивідуальних потреб конкретної особи.

удосконалено:

- аргументацію запровадження правової категорії «спортивна реабілітація», що сприятиме формуванню комплексної державної політики, збереженню здоров'я населення, підвищенню якості життя та забезпеченню соціальної справедливості в Україні;

- положення чинного законодавства, що виявилось у розробці авторських пропозицій із удосконалення положень Закону України «Про соціальні послуги», що дозволить послуги у сфері спортивної медицини та реабілітації включити до сфери його застосування; Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» щодо його доповнення окремою статтею 6-1 «Державний реєстр осіб, які проходять реабілітацію у сфері охорони здоров'я»;

набули подальшого розвитку:

- розуміння підходів до встановлення джерел фінансування спортивної медицини та реабілітації, що у зарубіжних країнах здійснюється через: державне медичне страхування та соціальні програми; муніципальні бюджети та цільові фонди; приватне страхування та благодійність; розвинену систему державно-приватного партнерства, що забезпечують широку доступність та високий рівень якості послуг, зменшуючи навантаження на державний бюджет;

- визначення, що тріада функціонального змісту надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації не дозволяє виділити один розпорядчий суб'єкт виконавчої влади, що є можливим, зокрема, для врегулювання послуг у сфері охорони здоров'я є, де центральне місце займає Міністерство охорони здоров'я України, що виконують регулятивні та наглядові функції, забезпечуючи дотримання постачальниками медичних послуг правових стандартів.

- обґрунтування, що до позитивних тенденцій розвитку системи ліцензування у сфері спортивної медицини та реабілітації в Україні відноситься: впровадження електронного реєстру медичних працівників та електронного документообігу (eHealth), що спрощує верифікацію кваліфікацій і моніторинг практики; здійснення державної акредитації закладів у сфері охорони здоров'я.

5. Теоретичне та практичне значення роботи. Теоретичне значення дисертаційного дослідження полягає у системному поглибленні наукових уявлень про адміністративно-правовий механізм надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації як окремої галузі публічного регулювання. Зокрема, робота вносить уточнення та вдосконалення категоріально-понятійного апарату адміністративного і медико-правового поля, обґрунтовує правову природу категорії «спортивна реабілітація» та визначає її місце у взаємодії з інститутами охорони здоров'я, соціального захисту й фізичної культури. У дисертації проведено систематизацію доктринальних підходів до класифікації послуг у цій сфері, виокремлено функціональні складові механізму (регуляторна, фінансова та операційна тріади) і на теоретичній основі обґрунтовано критерії відмежування публічних послуг спортивної медицини від традиційних адміністративних послуг.

Сформульовані положення створюють науково-теоретичну основу для подальшого розвитку доктрини адміністративного права в частині регулювання спеціалізованих публічних послуг, дозволяють методологічно обґрунтувати

законодавчі ініціативи та проєктні рішення щодо інтеграції спортивної реабілітації до національної системи охорони здоров'я і соціального захисту. Загалом результати дослідження сприяють узгодженню національної нормативно-правової бази з міжнародними підходами, поглиблюють теоретичне розуміння міжсекторної взаємодії й забезпечують концептуальні передумови для подальших емпіричних та прикладних досліджень у галузі спортивної медицини та реабілітації.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки і пропозиції можуть бути використані у:

– науково-дослідній сфері - як основа для подальших досліджень проблем адміністративно-правового забезпечення надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації;

– правотворчості - під час розробки проєктів відповідних нормативно-правових актів, задля підвищення ефективності адміністративно-правового забезпечення надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації;

– правозастосовній діяльності - з метою підвищення ефективності практичного функціонування адміністративно-правового механізму забезпечення надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації;

– освітньому процесі - під час підготовки підручників та навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право», «Спортивне право» та інших.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації у наукових працях, опублікованих автором. Основні положення та результати дисертації були відображені у 8 публікаціях. Серед них: 5 наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Кричфалушій В.І. Система суб'єктів надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. 2024. № 7(67). Р. 315–324. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.7.48>.

2. Кричфалушій В.І. Поняття та сутність спортивної медицини та реабілітації як адміністративно-правових категорій. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2024. № 4(86). С. 504–508. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2024.4.80>.

3. Кричфалушій В.І. Нормативно-правове регулювання надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 11. С. 740–742. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-11/176>.

4. Кричфалушій В.І. Послуги у сфері спортивної медицини та реабілітації в системі публічних послуг. *Правові новели*. 2023. № 20. С. 342–346. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2023.20.448>.

5. Кричфалушій В.І. Публічні та приватно-правові послуги в системі адміністративного права: правова природа і особливості надання у сфері спортивної

медицини та реабілітації. *Право і суспільство*. 2024. № 4. С. 736–740. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.4.104>.

та 3 наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Кричфалушій В.І. Види адміністративних процедур у сфері спортивних процедур та реабілітації. *Proceedings of the international scientific conference “The latest law developments”*, Wloclawek, Republic of Poland, April 3–4, 2024. Riga : Publishing House “Baltija Publishing”, 2024. P. 357–361. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-84>.

7. Кричфалушій В.І. Напрями удосконалення законодавства та адміністративно-правового механізму надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації. *Proceedings of the international scientific conference “Advances in law: the view of domestic and foreign scholars”*, Riga, the Republic of Latvia, October 3–4, 2024. Riga : Publishing House “Baltija Publishing”, 2024. P. 381–384. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-100>.

8. Кричфалушій В.І. Встановлення сутності послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації: міжнародно-правовий аспект. *Теоретичні та практичні проблеми реалізації норм права* : матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, м. Кременчук, 5–7 грудня 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 554–556. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-151>.

7. Відповідність чинним вимогам. Дисертаційне дослідження на тему «Адміністративно-правовий механізм надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації» є завершеною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, спрямовані на розв’язання конкретного наукового завдання, що має істотне значення для розвитку науки податкового права. Науковий рівень дисертації відповідає вимогам, які визначені у Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

8. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана українською мовою відповідно до норм правопису, а характер викладу матеріалу відповідає науковому стилю.

9. Результати дисертації обговорено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права від 29 січня 2026 року (Протокол № 7). За результатами засідання кафедри ухвалено рішення про надання

висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кричфалушія Віталія Івановича на тему «Адміністративно-правовий механізм надання послуг у сфері спортивної медицини та реабілітації».

Головуюча на засіданні,
завідувачка кафедри адміністративного,
фінансового та інформаційного права

Тетяна КАРАБІН

Підпис Тетяни КАРАБІН засвідчую.
Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

Олена МЕЛЬНИК